

Regional plan for Østfold- Hva betyr den for den kommunale planleggingen?

Nettverkssamling for kommunal og regional planlegging 5. des. 2019
Linda Duffy, Østfold fylkeskommune

Litt om Østfold

- 18 kommuner- snart 12
- Befolkningsvekst i 16 av dem
- 6 byer
- Mye historie-kulturminner
- Jordbruk
- Lavt utdanningsnivå
- Sosiale utfordringer
- Arbeidsplassunderskudd
- Relativt lave eiendomspriser
- Sterk tilhørighet

Rullering av fylkesplanen 2017-2018

- Ønske om «lett rullering»
- Basere seg på fylkesplan fra 2009 og evaluering av denne.
- Nye elementer: Parisavtalen, Arbeidsplassunderskudd, Sosial ulikhet, Styrket jordvern
- Omfattende medvirkning: bl.a. politiske dialogmøter underveis og administrative arbeidsgrupper og ekspertgrupper som utarbeidet forslag.
- Vedtatt av fylkestinget juni 2018.

Østfold mot 2050

- Samfunnsdel
- Arealstrategi
- (del)Regionale strategier
- Retningslinjer
- Planbestemmelser
- Plankart og temakart

- Tre hovedtemaer i samfunnsdelen:
  - Levekår og folkehelse
  - Verdiskaping og kompetanse
  - Klima og miljø

- Frivillighet, integrering og barn og unge som tverrgående temaer
  - Forsterket i foreliggende høringsforslag

- Egne omtaler av
  - Samfunnsfloker
  - Frivillighet
  - «Et trygt Østfold»

Prinsipper for arealstrategien

- Transporteffektivitetsmodellen
- Utbyggingsmønsteret i regionen skal basere seg på eksisterende sentra og infrastruktur i kommunene
- Byene skal styrkes ytterligere som naturlige sentra og knutepunkt.
- Fortetting, transformasjon og arealøkonomisering, framfor å ta i bruk urørte naturområder eller dyrka mark.
- Tilrettelegge for miljøvennlige transportløsninger og redusert bilbruk.
- Samle og minimalisere naturinngrep, samlokalisering
- ABC-prinsipper for lokalisering av næring

Senterstruktur

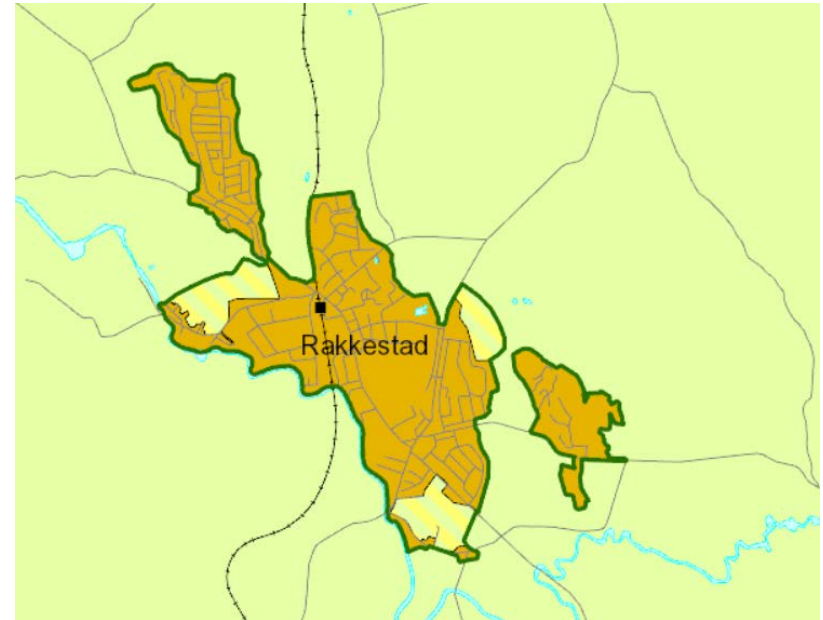
- Hovedtyngden av utbygging skal skje i By/regionsenter og områdesenter
- By/regionsenter og områdesenter skal ha langsiktig tettstedsgrense
- I lokalsenter skal det kun være vedlikeholdsutbygging
- I kommuneplanen kan det defineres bydelssenter og grendesenter

By-/regionsenter	Områdesenter	Lokalsenter
Fredrikstad, Sarpsborg	Skjærhalden, Rakkestad	Degernes, Engelsviken, Manstad, Slevik, Skjærviken, Torsnes, Nylende, Lunde, Skjeberg st. by, Varteig, Ullerøy, Jelsnes, Hauge, Utgårdskilen, Ødegård, Rød
Askim, Mysen	Ørje, Spydeberg, Knapstad, Skjønhaug, Meieribyen, Tomter, Rømskog	Båstad, Slitu, Ringvoll, Trømborg, Havnås, Hærland/Lundeby, Eidsberg/Kirkeferdingen
Moss	Halmstad, Karlshus, Kirkebygden, Kambo, Våk	Vang, Larkollen, Saltnes, Missingen, Svinndal
Halden	Berg/Isebakke, Fosby	Sponvika, Prestebakke, Aspedammen, Leiren

Langsiktige tettstedsgrenser

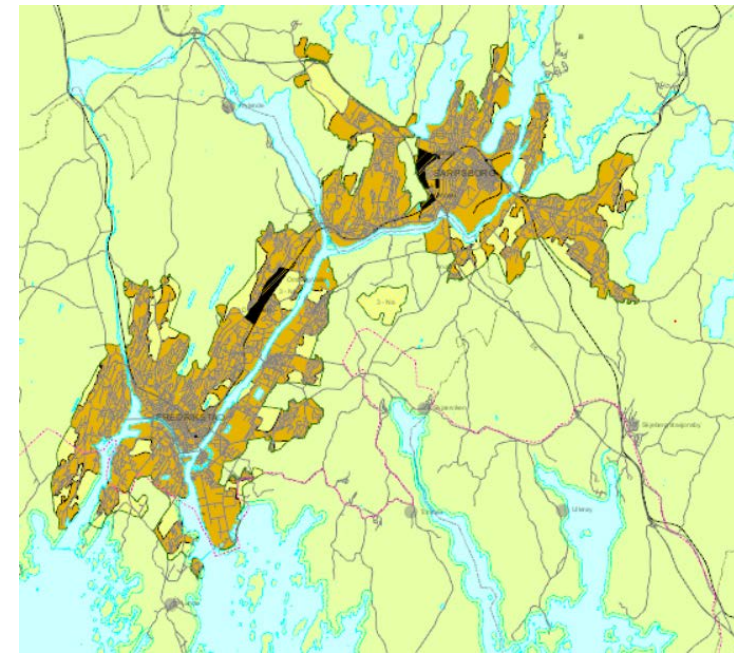
- Fastsetter omfang og retning på utbygging fram mot 2050.
- Gis på bakgrunn av kommuneplanprosessene
- Rekkefølgebestemmelser på hvor mye areal som kan tas i de første kommuneplanrulleringene.
- Hvor mye som kan utbygges styres av de delregionale arealpottene.
- Dersom kommunen vil sette av areal utenfor langsiktig grense må dette byttes inn mot tilsvarende areal innenfor grensen.
- Selv om noe ligger innenfor langsiktig grense må det allikevel gjennom en vanlig reguleringsprosess der andre hensyn kan tilsi at det ikke kan bygges der.

Arealregnskap/arealpott

- I 2009 ble det gjort en beregning ut fra bl.a. forventet befolkningsvekst og fortetningspotensiale som ga hver delregion en arealpott fram mot 2050
- Kommunene i delregionen må fordele denne seg i mellom
- Ved rullering av kommuneplanene går vi sammen med kommunen gjennom hvor mye av potten som er brukt, og om det er arealer de vil ta ut av kommuneplanen for å bruke andre steder eller spare til senere.

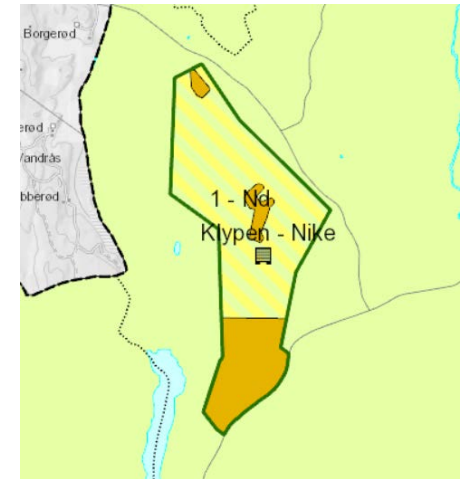
Spredt boligbygging

- Differensiert andel av total boligbygging fra maks 1,5% i Fredrikstad, Sarpsborg, Moss, Rygge og Råde kommuner til ubegrenset i Aremark og Rømskog.
- De fleste kommunene har maks 10%
- Tilknyttet grender
- Minst 3km. fra by eller områdesenter
- Trygg skolevei og uten konflikter med andre hensyn. F.eks. dyrka mark

Regionale næringsområder og avlastningsområder for handel

- Satt av egne regionale næringsområder i hver delregion- tenkt til C-næringer
- Avlastingsområder for handle med plasskrevende varegrupper
- Arealer for store datasenter

Regionale planbestemmelser - §§

1. Regional planbestemmelse for lokalisering av handel – erstatter den nasjonale «kjøpesenterbestemmelsen»

Handelskonsepter eller handelsområder som skal dekke mer enn et lokalt behov, etableres i sentrum av byer og tettsteder slik de er definert i fylkesplanens senterstruktur, og avgrenses i kommuneplanene. Utenfor senterstrukturen kan det tilrettelegges for handel som dekker det lokale behovet....

2. Regional planbestemmelse for lokalisering av arbeids- og/eller besøksintensive virksomheter

Nylokalisering av offentlige arbeidsplasser og/ eller besøksintensive virksomheter skal legges til sentrum i byer og tettsteder, herunder: o Statlige og fylkeskommunale virksomheter. o Kommunale virksomheter med et kommunalt eller interkommunalt nedslagsfelt, f.eks. sentraladministrasjon, NAV, idretts- og kulturanlegg.

Behandling av kommunale planer

KOSTRA 2018

Antall planer	Totalt	Med innsigelser	Brakt til mekling
Kommuneplaner	9	2	0
Kommunedelplaner	8	1	0
Områdereguleringer	9	1	0
Detaljreguleringer	183	12	2
SUM	227	16	1

Disp.søknader	Totalt	Frarådet	Påklaget vedtak
	28	11	0

Hva har fylkesplanen betydd for kommunene?

- Evaluering av forrige fylkesplan:
  - En plan som ble brukt av kommunene
  - Planen har bidratt til forutsigbarhet
- Vi har sett et trendskifte i planleggingen i Østfold – fylkesplanen har medvirket til dette
  - Arealøkonomisering og fortetting
  - Endring i by- og stedsplanlegging
  - Fokus på gange, sykkel og kollektivtransport

Suksessfaktorer

- Langsiktig arbeid med medvirkning, bevisstgjøring og tillitsbygging
- Ha høye krav til hva kommunen må tenke i gjennom og tilby hjelp med det, men ha stor respekt for de lokale løsningene de deretter kommer fram til
- Høy bruk av planforum, og tidlig veiledning
- Finne løsninger sammen med kommunene før mekling
- Forståelig, tydelig og løsningsorientert

Viken- Hva nå?

- Fylkesplanen gjelder til den er erstattet av noe annet
- Finne fram til gode felles rutiner og praktisering av de ulike planene
- Arbeid med ny planstrategi for Viken
- Fortsatt planteam lokalisert i Østfold, ta vare på lokalkunnskap og lokalt nettverk
- Nytt stort og dyktig fagmiljø